

Súd: Okresný súd Kežmarok
Spisová značka: 5P/10/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8423200099
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Salajová
ECLI: ECLI:SK:OSKK:2023:8423200099.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Kežmarok sudkyňou JUDr. Zuzanou Salajovou v právnej veci starostlivosti súdu o maloletých A. B., nar. XX. XX. XXXX, C. B., nar. XX. XX. XXXX, D. B., nar. XX. XX. XXXX, E. B., nar. XX. XX. XXXX, F. B., nar. XX. XX. XXXX a G. B., nar. XX. XX. XXXX, všetci trvale bytom H. XXX, XXX XX I., všetci t. č. v náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov J. B., nar. XX. XX. XXXX a K. B., nar. XX. XX. XXXX, obaja trvale bytom H. XXX, deti rodičov - matky L. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom H. XXX, a otca neuvedeného, a v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého E. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom H. XXX, t. č. v náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov J. B., nar. XX. XX. XXXX a K. B., nar. XX. XX. XXXX, obaja trvale bytom H. XXX, dieťa rodičov - matky L. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom H. XXX, XXX XX I. a otca A. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom H. XXX, toho času ÚVTOS Ružomberok, všetky deti zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, soc. vecí a rodiny Kežmarok, v konaní začatom z úradnej povinnosti o zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti a o zverení mal. detí do osobnej starostlivosti matky, takto

rozhodol:

Ruší náhradnú osobnú starostlivosť starých rodičov J. B., nar. XX. XX. XXXX a K. B., H. I., nar. XX. XX. XXXX, nariadenú rozsudkom Okresného súdu Kežmarok č. k. 1P/107/2019 – 50 z 25. 06. 2020, a zveruje maloleté deti E. B., nar. XX. XX. XXXX, A. B., nar. XX. XX. XXXX, C. B., nar. XX. XX. XXXX, D. B., nar. XX. XX. XXXX, E. B., nar. XX. XX. XXXX, F. B., nar. XX. XX. XXXX a G. B., nar. XX. XX. XXXX, do osobnej starostlivosti matky L. B., H. B., nar. XX. XX. XXXX.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Uznesením tunajšieho súdu sp. zn. 5P/10/2023 zo dňa 21. 12. 2022 sa začalo konanie o zrušení náhradnej osobnej starostlivosti a o zverení maloletých detí E. B., nar. XX. XX. XXXX, A. B., nar. XX. XX. XXXX, C. B., nar. XX. XX. XXXX, D. B., nar. XX. XX. XXXX, E. B., nar. XX. XX. XXXX, F. B., nar. XX. XX. XXXX a G. B., nar. XX. XX. XXXX do osobnej starostlivosti matky z úradnej povinnosti. Z odôvodnenia predmetného uznesenia vyplýva, že dňa 03. 11. 2022 bola tunajšiemu súdu doručená správa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok, z obsahu ktorej súd zistil, že matka maloletých sa dňa 03.11.2022 vrátila z výkonu trestu odňatia slobody, a je teda v záujme maloletých detí, aby osobnú starostlivosť o maloletých ďalej zabezpečovala ich matka, pričom starí rodičia jej budú nápomocní v starostlivosti a výchove maloletých detí. Súd podľa § 23 ods. 2 CMP začal konanie bez návrhu.

2. Súd uznesením č. k. 5P/10/2023 - 5 zo dňa 06. 02. 2023, ustanovil maloletým deťom E. B., nar. XX. XX. XXXX, A. B., nar. XX. XX. XXXX, C. B., nar. XX. XX. XXXX, D. B., nar. XX. XX. XXXX, E. B., nar. XX. XX. XXXX, F. B., nar. XX. XX. XXXX a G. B., nar. XX. XX. XXXX procesného opatrovníka Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Kežmarok na zastupovanie v konaní vedenom na Okresnom súde Kežmarok pod spisovou značkou 5P/10/2023.

3. Súd vo veci nariadil pojednávanie, na ktoré sa dostavila matka, náhradná matka, náhradný otec a kolízna opatrovníčka. Nedostavil sa otec mal. E., u ktorého má súd doručenie predvolania na pojednávanie riadne a včas vykázané. Otec mal. E. písomným podaním doručeným súdu 13. 02. 2023 uviedol, že s návrhom na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti a zverenie mal. detí do osobnej starostlivosti matky súhlasí a súhlasí s tým, aby súd pojednával a rozhodol aj v jeho neprítomnosti.

4. Súd vykonal dokazovanie výsluchom matky, výsluchom osôb, ktorým boli maloleté deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, výsluchom kolízneho opatrovníka a oboznámením s listinnými dôkazmi, najmä uznesením Okresného súdu Kežmarok z 21. 12. 2022, písomným vyjadrením otca mal. E. ku konaniu doručeným súdu 13. 02. 2023, správou obce H. o povesti rodiny zo 14. 02. 2023, správou ÚPSVaR Kežmarok z 15. 02. 2023 o prešetrení pomerov, rozsudkom Okresného súdu Kežmarok č. k. 1P/107/2019 - 50 z 25. 06. 2020, obsahom pripojeného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 1P/107/2019.

5. Matka maloletých detí vo svojej výpovedi na pojednávaní uviedla, že chce, aby jej boli deti vrátené do osobnej starostlivosti. Toho času sú deti aj naďalej u náhradných rodičov, a matka býva s nimi. Je nezamestnaná, nemá žiaden príjem. Nie je vedená na úrade práce v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Z výkonu trestu sa vrátila v novembri 2022. Nemala platný občiansky preukaz, ktorý si musela vybaviť. Má vlastné bývanie. Otec A. B. je otcom všetkých detí, rodičovstvo uznal iba u mal. E.. S deťmi bude bývať vo vlastnom. Uviedla, že keď bola vo výkone trestu odňatia slobody, s deťmi bola v kontakte. Keď budú deti v jej osobnej starostlivosti, zabezpečí im všetky potreby a dohliadne na to, aby deti chodili riadne do školy.

6. Náhradná matka vo svojej výpovedi na pojednávaní uviedla, že súhlasí s tým, aby bola zrušená NOS a deti boli zverené do osobnej starostlivosti jej dcéry. Deti ich rešpektujú. Dcéra sa z výkonu trestu o deti zaujíma. Dcére aj naďalej bude pomáhať so starostlivosťou o deti. Odkedy je dcéra doma, zabezpečuje starostlivosť o deti najmä ona. Deti sa potešili, keď sa vrátila z výkonu trestu.

7. Náhradný otec vo svojej výpovedi na pojednávaní uviedol, že súhlasí, aby deti boli vrátené do starostlivosti matky. Matka sa vie o deti postarať. Stále jej budú s výchovou a starostlivosťou o deti pomáhať. Deti ich počúvali, väčšie deti im aj pomáhali. Dcéra býva v ich blízkosti a vedia k nej hneď prejsť.

8. Kolízna opatrovníčka na pojednávaní uviedla, že nakoľko náhradná osobná starostlivosť nahrádza starostlivosť zo strany rodiča, pričom základným atribútom je dočasnosť, majú za to, že v tomto prípade účelnosť NOS pominula. Matka sa 03. 11. 2022 vrátila z výkonu trestu do domácnosti, kde žije so svojimi deťmi a rodičmi. Starostlivosť a výchovu prevzala matka, pričom náhradní rodičia sú jej oporou. Je v záujme mal. detí, aby starostlivosť o nich prevzala ich matka. Podmienky má vytvorené, rodičovskými zručnosťami oplýva, preto navrhli zrušiť NOS a vrátiť deti do osobnej starostlivosti matky.

9. Otec maloletého E., v podaní, ktoré bolo tunajšiemu súdu doručené dňa 13. 02. 2023 uviedol, že súhlasí, aby maloleté deti boli zverené jeho družke L. B., nar. XX. XX. XXXX.

10. Zo správy obce H. o povesti rodiny z 23. 02. 2023 vyplýva, že všetky deti sa momentálne nachádzajú v osobnej starostlivosti starých rodičov K. B. nar. XX. XX. XXXX a J. B. nar. XX. XX. XXXX. Matka L. B. sa vrátila z VTOS 03. 11. 2022, kde bola z dôvodu záškoláctva jej detí a odvtedy sa o nich vzorne stará, každý deň ich odprevádza do ZŠ H.. Všetci spolu žijú v jednej miestnosti, kde nie je zapojená elektrina a vodu majú z výtokového stojana. Deti navštevujú MUDr. M.. Rodina má slušné správanie na verejnosti aj v rámci susedských vzťahov. Požívanie alkoholických nápojov v rodine im nie je známe.

11. Zo správy ÚPSVaR Kežmarok o prešetrení pomerov, ktorá bola tunajšiemu súdu doručená 15. 02. 2023 vyplýva, že po návrate matky z ÚVTOS sú s ňou maloleté deti v každodennom kontakte, nakoľko všetci členovia obývajú spoločnú domácnosť. Starostlivosť a výchovu nad maloletými deťmi prevzala matka, pričom náhradní rodičia sú jej nápomocní a sú jej veľkou oporou. Otec maloletých detí sa má z VTOS vrátiť údajne na jeseň tohto roka. Domácnosť rodiny pozostáva z jednej skromne zariadenej izby. Počas neohlásených soc. šetrení bola domácnosť pomerne uprataná s dostatočným množstvom potravín a vždy navareným teplým jedlom. Stará matka je onkologický pacient. Všetky mal. deti okrem E. (ukončená povinná školská dochádzka) a G. (navštevuje MŠ) sú školopovinné, s nedbalou školskou

dochádzkou. Napriek príjmu cca. 1 900 eur mesačne, ktorý majú starí rodičia z príspevkov náhradnej osobnej starostlivosti, deti nemajú uhradené školské poplatky. S rodinou spolupracuje aj odborný tím CDR D. F., ktorý rodinu navštevuje 1x týždenne a podieľa sa na poskytovaní pomoci a podpory v aktuálnom období. Spoluprácu rodiny hodnotí nepostačujúco, rodina sa k problémom záškoláctva detí a zabezpečovania zdravotnej starostlivosti stavia ľahostajne. Matka je t. č. nezamestnaná a nie je evidovaná na úrade práce. O dávku v hmotnej núdzi a prídavok na dieťa si môže požiadať až po uplatnení zákonných nárokov, teda až vtedy, keď bude mať deti zverené do osobnej starostlivosti. Do toho času, nakoľko sú deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, matke plynie povinnosť prispievať na výživu maloletých detí mesačne cca 225 eur. Nakoľko nemá príjem, výživné neuhrádza. Mesačne jej tak narastá dlh na výživnom. Nakoľko sa v tomto prípade matka mal. detí vrátila z ÚVTOS do domáceho prostredia, vnímajú, že dôvody účelnosti náhradnej osobnej starostlivosti pominuli. Matka je schopná zabezpečiť starostlivosť o maloleté deti. Veľkou oporou jej budú práve náhradní rodičia, ktorí deťom zabezpečovali starostlivosť počas výkonu trestu rodičov. Je v záujme mal. detí, aby starostlivosť a výchovu prevzala osoba, ktorá je im t. č. emočne najbližšia, teda matka.

12. Z odpovede na lustráciu v registri ZVJS bolo zistené, že L. B., nar. XX. XX. XXXX sa toho času nenachádza v evidencii ZVJS. Otec maloletého E. - A. B. nar. XX. XX. XXXX, je toho času vo výkone trestu odňatia slobody v ústave Ružomberok.

13. Podľa § 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej CMP), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej účastník) a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

Podľa § 23 ods. 2 CMP, ak tento zákon neustanovuje inak, možno začať konanie aj bez návrhu. O začatí konania bez návrhu súd vydá uznesenie.

Podľa § 24 CMP konanie je začaté doručením návrhu na začatie konania súdu alebo vydaním uznesenia o začatí konania.

Podľa § 27 CMP ak sa konanie začalo bez návrhu, doručí súd uznesenie o začatí konania účastníkom do vlastných rúk.

14. V zmysle § 44 zákona č. 36/2005 Z. z. Zákona o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej Zákon o rodine), v prípade, ak rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, rozhodne súd o náhradnej starostlivosti. Jednou z foriem náhradnej starostlivosti je náhradná osobná starostlivosť.

Podľa § 54 ods. 1 Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

Podľa § 45 ods. 1 Zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

Podľa § 45 ods. 2 Zákona o rodine, pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec

rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

Podľa § 45 ods. 3 Zákona o rodine, v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

Podľa § 45 ods. 4 Zákona o rodine, osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

Podľa § 45 ods. 7 Zákona o rodine, vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

Podľa § 45 ods. 8 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

Podľa § 62 ods. 1 a ods. 2 Zákona o rodine je plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

15. V každej veci týkajúcej sa maloletého dieťaťa dominuje záujem dieťaťa. Súd mal na základe vykonaného dokazovania za preukázané, že matka maloletých detí po návrate z výkonu testu odňatia slobody maloletým deťom zabezpečuje starostlivosť a stará sa o ne. Matka vie maloletým deťom zabezpečiť ich potreby. Matka nepožíva alkoholické nápoje, a podľa správy obce Rakúsy má v obci dobrú povesť. So starostlivosťou o maloleté deti budú matke aj naďalej pomáhať náhradní rodičia - starí rodičia maloletých detí.

16. Súd má zato, že je v záujme maloletých detí, aby sa obnovilo ich prirodzené rodinné prostredie a opätovne boli zverení do osobnej starostlivosti svojej matky, nakoľko tá ako matka je ich najbližším príbuzným. Zároveň dôvody, pre ktoré súd nariadil náhradnú osobnú starostlivosť nad maloletými pominuli, nakoľko matka sa vrátila z výkonu trestu odňatia slobody a plne zastáva svoje rodičovské povinnosti voči maloletým deťom. Súd mal za preukázané, že v súčasnosti už zverenie maloletých do náhradnej osobnej starostlivosti ich príbuzných - starých rodičov J. B. a K. B., si neplní svoj účel a je potrebné túto náhradnú osobnú starostlivosť nad maloletými zrušiť. Návratom ich matky do domáceho

a im známeho prostredia, v ktorom navyše majú v obci slušnú povesť, je pre nich najvhodnejšou formou osobná starostlivosť biologického rodiča, v danom prípade matky. Súd preto náhradnú osobnú starostlivosť ako formu len dočasnej a náhradnej osobnej starostlivosti nad maloletými zrušil a deti zveril do osobnej starostlivosti ich matky, ako základnej, stabilnej a prirodzenej formy starostlivosti o maloleté deti.

17. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov konania nemá nárok na ich náhradu.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu, a ak ide o výkon rozhodnutia vo veciach starostlivosti o maloleté deti, mimo peňažnej povinnosti, výkon rozhodnutia o návrat maloletého do cudziny podaním návrhu na výkon rozhodnutia podľa Civilného mimosporového poriadku.